

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšedne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbske njedźelske łopjeno

Šałožil 1891 Khrjebjanskil farań dr. theol. a fil. Wjedrich Sella.

W Budyschinje

12. julija 1936

Bauzen

5. njedźela po šwjatej Trojizy.

Łať. 1, 21 a 22.

„Přichijimajće słowo i čizej myšlu, kotrež je do waš šchěpjenje a móže wašche dušche šbóžne činić. Budźće pať činjerjo teho słowa, a nje je-
no poškucharjo, i kotrymž wy so hamy šiebacze.“

Hižom smy w spoczatku žnjow! Boha chzemy prošec, so by nam lětušce žně požohnował a wobarnował, so bychmy to, šhtož smy wužyli a šhtož je Knjes dať roscz a kčecz a šrawic, i jeho pomozu šbožownje domoj khowali do našchich bróžnjow! Haj kóžde lěto smemy šnowa wulki, móžny šakon přichirodnj našhonic, šakon šywa a žnjow, kaž Bóh je ham wuprajil: „Tať dolho hacz budze jemja štac, njedyrbi přeštac šyw a žně, miersnjenje a čopłota, lěczo a šyma, džěń a nóz.“ Šusto namašamy w Bibliji tuton šakon přichirodnj jako přichirunanje, hdnž myšlimy na Pawołowe słowa: „Šhtož čłowjek šnje, to budze wón tež žnjecz.“ Abo šhto njebny našheho Šbóžnika přichirunanje wo šnjeryu inať, kiž wuńdže, so by roššywał šwoje šymjo? A runje tať w našim tekšće šteji wo słowje, kiž je do naš šchěpjenje.

Rospominajmy šebi tohodla nětko tuto słowo do naš šchěpjenje! A wuřimy i našheho teksta:

1. Budžmy prawi poškucharjo tuteho słowa!
2. Budžmy potom tež činjerjo słowa!

1. Ke kšesćizijanam rěči šwj. japošćot, potajkim š ludžom, do kotrychž je słowo hižom šchěpjenje. Pola naš je to šamžne! Šdnž je macz naš nawučžika, ruzny štylowacz a našhe paczerje špěwacz, hdnž je nam powjedať wo Bošy ludžym Knjesu a wo Šbóžniku, hdnž smy w šchuli štawimy wo Knjesu Khrjstu a wo japošćotach a profetach škšcheli,

hdnž smy so w paczerškim čašy dale šanóřili do potajnistwow kšesćizijanskeje wěry a přhezo, hdnž smy na Bože šwjate słowo poškali abo jo čitali, přhezo běšhe to tajke šchěpjenje słowa do naš.

Nětk pať japošćot praji, so to hišhe njedošaha, so je do naš hižom šchěpjenje, ale přhezo šnowa dyrbinmy my tuto słowo přichijimacz, na njo poškacz. Wrota twojeho Božeho doma šy kóždu njedželu wotewrjene, a přhezo něšhto škomdžich, je-li so tam njeńdžesh, čim mjenje kemschi kšodžich, čim wjazny tam škomdžich a šy tajki, kiž Božu kšeczu kšajny njedžerži, ale na tajke wašchne Bože słowo šazpiwa.

Ale i čizej myšlu dyrbiš słowo přhijecz, prawje dyrbiš poškacz! To přhezo tať lohke njeje, tež hižom nje we wšchědnym žiwjenju. Někotryžuli je, kotremuž lohke je, wjele powjedać, ale čžežke, prawje poškuchacz. A tať je tež přhi Božim słowje! Šsłowo dyrbiš škšchecz, a nje předarja. Nje jenož šwontownu podobu, šwontowny šnyť a šwut słowa dyrbiš škšchecz, a šo na tym wješelicz, ale wo přhijecze słowa. Š čizej myšlu: to je, rad poškuchacz, dyrbi či bycz žadanje wutrobny a nje jenož štare pobožne wašhe nje!

Přhetož tuto słowo je tola słowo, kotrež móže twoju dušchu šbóžnu činić. Njeje to kšagne přhižlubjenje? Čže bycz twojimaj nohomaj šwěza a šwětlo na twojim puczu, a to na twojim puczu do wěčnosće. Přhetož wěš tola, so twoje kšesćizijanske žiwjenje ničšo dale njeje hacz wulki, dolhi pucz, a kónz tuteho pucza je wěčnosć, Bóh. Tehodla přhijimajće słowo i čizej myšlu, kotrež je do waš šchěpjenje a móže wašche dušche šbóžne činić!

2. Budźće pať činjerjo teho słowa a nje jeno poškucharjo, i kotrymž wy so hamy šiebacze! Poškuchanje jenož pomha, potajkim jenož dušche šbóžne čini, hdnž šo žadanje

wiczu a wuwiczu wšeho njeje wujažnicž a rosjažnicž. Je-
nož hdyž pšchidaš, so tu mōž je, kotraž to stwori, maš ros-
jažnjenje a wujažnjenje.

To wšcho, šhtož tu i telko wurasami wucženych po tam-
nym pšchednošću napižachmy, praji i krótka: Tamna tať
ležaza wucžba: wšhitko je žamo se žebje a žamo wot žo
nastalo a stworicžel tu žadym njeje, je pšchewinjena. Wono
je tež wědomoštne dopokašane, so je to, šhtož wucženi i tutej
wucžbu, kotruž materializmuž mjenujemy, wucžachu, wo-
pacžne.

To wšhať njemōžesche na wšchem pošledku tež hinať
hycž. Wěrošć žyrbi tola wěrošć wostacž. Ale, ale —
tutu hobrsku, haj njewuprajnu štkodu, kotruž je tuta ma-
terialistiska wucžba, kotraž stworicžela a Boha přeje, nacži-
niła w duchownym a cželnym, šhto tu wuruna! Kažkeje winy
maja cži wucženi a njewucženi, kiž žu ju do kraja a luda
trubili a tať sawjedli žyly a žyly do bŭda a nješboža, pod
kotrymž cžlowještwo dženža hišcže tať bološtne šnutsnje
a šwonšnje cžerpi, dofelž tuton bŭd hišcže dale štkuje!

Ale woni nješžu to hinať chžyli — cži cžlowještwo, kotřiž
njehachu wěru do Boha ale do žo, kotřiž chžychu sažo ras to,
na cžož tamne rospadanke Babylonškeje wěže cžlowještwo na-
štajuje, jo žudžo a warnujo dopominaja. Woni mōžachu
šbožowni hycž — i Boha wušwolichu pať žebi nješto, šhtož
po šdacžu „šbožo“. A tuž žyrbi i teho pšchicž špōšnacže šie-
banja a — nješbožo.

Ale niž jeno to! Tež w tnyh, kiž žo kšchescžijenjo mjenu-
ja a tež chžeja kšchescžijenjo hycž, je wjele materialisma, —
wjaz hač tať někotry to myšli. To žo pšchedewšchem tam
jewi, hdyž myšl wutrobny dže na šemše, šachodne a njeje
wjazy tať šložena a šaměrjena na to, šhtož nješachodne, wěč-
ne. Tam žo kšchescžijenjo wotwobrocžichu wot bibliškeje sa-
žadny: pntajcže najprijedny Bože fraleštwo a jeho prawdošć,
tať budže wam wšhitko tajke pšhidate! T. r. pať: Kšchescži-
jenjo maja je wšchej mozu a je wšchej žwěru wšch šwjastki a
puta, i kotrymž jich wot cžlowjekow wumyšlena wucžba ma-
terializma wuputa, rostorhnyč a precž cžiknyč a hycž žwo-
bodni — žwobodni we wěry do stworicžela a Boha, kiž niž
jeno wšchu štwōrbu, ale tež naž cžlowjekow stwori, a niž je-
no to, kiž naž jeno nještwwori, kiž naž tež pšches Žejom Khrysta
wumoh wot wšchch šwjastkow hrěcha a šleho, so my hychmy
byli jeho, Boži — Bože džecži.

Žyrkej a štat.

„Kšchescžijanška žōnška žlužba“ mjenujemy w Šafškej
šhromadne štkowanje wšchch ewangelškich žōnškich našchich
wožadow; w druhich krajnych žyrkwjach mjenuja jo podobnje
abo hinať, w našchich prusšich wožadach drje „žōnška pomoz“.
Wubjerš Ewangelškeje žyrkwje Němškeje nēť wōšjewja, so je
tuto žyle dželo a prōžowanie wšchch ewangelškich krajnych
žyrkwjow do žyła šjednōžene pod mjenom „Das Frauen-
werk der deutschen Evangelischen Kirche“ a i wubjerškom šwja-
šane, potajkim i najwyschšim wjedništwom ewangelškeje
žyrkwje. Wjedniť žyrkwinišeho wubjerša, generalšuperin-
tendent D. Zöllner, šastupi do wjedništwa tuteho žōnšeho
džela a je nēť jeho furator, je potajkim ša žyle wulke šjed-
nocženištwo to, šhtož je w jenotliwej wožadže šarar ša kšhes-
cžijanšku žōnšku žlužbu“ abo ša „žōnšku pomoz“ žwojeje wo-
žadny. Tať šmēje tuto dželo wožadow a žyrkwje wěcžišche ša-
ložki a šwiški.

„Olympia“ je lēťka wožebite hežko ša žyly Němšku.
S 48 krajow šjednōžja žo w Barlinje wubēžowarjo do naj-
wjēťšeho a najžlawnišeho wubēžowanja. Šobrške žyly
luda wocžakuja tam i tutnyh 48 krajow a i žylyho žwēta.
Wšch mōžne pšchihoty žu ša to cžinili. Po porucžnošći
wjedniťa a kanžlera ma Němška hōdnje a derje witacž a hoš-
podowacž tutnyh hoščzi. Tuž je tež ewangelška žyrkej žo ša to
poštarať, so tež žyly ewangelškich namaťaja nabožne šastara-
nje a šdobom ša to, so žo šejnaja je žiwjenijom ewangelškeje
žyrkwje w Němškej.

W Štalškej žu pšchihotowali „nabožne tndjenje ša muž-
škich.“ Do tuteho džela mjes mužškim žlužba tež, so Bibli-
ju cžitaja. Ša tnyh, kiž maja we wōjšku žlužicž, žu žo wože-
bite „Bibliške akciony“ šapocžale. Rēka wo tym: Bibliju
cžitacž je ša kōždeho wojaka se žohnowanjom, hdyž ma pšhi
tym pola wojerškeho duchowneho prawe powucženje. Wōtžny
kraj, žwōjba a žyrkej mōža i tutnyh „Bibliškich akcionow“
mēcž bohate žohnowanje; pšchetož hysto bu hižo šwēščene, so
bucha młodži ludžo i cžitanjom Biblije došpošnje pšchetwo-
rjeni.

W Španiškej poštupeje kšhesčžijanštwu njepšchecželna
politika wyschnošcže. Wyschnošć je wōštronika wšch katol-
ške žyrkwiniške šhule. Wona je nēť tež šatašala wšch Bože
žlužby w šhorownjach.

„Čejšni bjesbōžni. Šwjastki bjesbōžnych žriedžneje
Wškeje mējachu konferenzu. Na njej rošžudžichu žo ša nowy
titul, kotryž tym špožcža, kotrychž chžeja wožebje pocžescžicž.
A tuton titul rēka „čejšny bjesbōžny“ — Ehrengottšofer. —
Woni jōn tež hižo špožcžichu, a to — tať mohlo to hinať
hycž! — šjom komuništam; mjes tutymi je Litwinow.
Šhto budža cži dalšhi, kotřiž budža tuteho pocžescženja hōdni
namaťani?

Še Šserbow a i šalofa.

Do wožadow. Tndjenja žmēžachmy do Delnjeho Wu-
jēša pošlacž šbožopšchecža že ž. duchownemu Wdlerej, kotryž
we Wrotžlawju žwoje druge pruhowanie wobša, dženža
ščelemy tajke do Rakež ž. cand. theol. Rychtarkej, kiž žwoje
prēnje pruhowanie w Lipsku wobša. To je šwježelaze ša
šafšku a prusku Šornju Lužizu. Pšchetož we wobemaj po-
brachuja hižo žerbšny duchowni. A nēť šče tndjenja cžitali,
so tež ž. wyschšhi šarar Šarienť na wotpocžinť pōndže. A
hdyž nimo toho wēmy, so žo tež hišcže druge žerbške šafške
mēštna wuprōšdnja, je štarōšč wo šastaranje našchich dwojo-
rēcžnych wožadow i duchownymi, kiž mōža wobej rēcži, wulka
a wjekele je cžim wjetšhe, hdyž šažo młodži do džela ša-
stupja. — Šdobom pať je w tym napominanje na našch žyly
žerbški lud, žo žobuštarač ša to, so tu došč žerbških boho-
žlowow. Šaršchej wobdarjeneho džēcža to šwjēťša žamoj
njemōžetaj šmōžnicž, so hōlž študuje. My mamy pať „To-
warštwo pomozy ša študowaznyh Šserbow.“ Tuto pomha pšhi
studijach. T. r. pať: wono je pošredniť pomozny. Pomoz
žyrbi žyly lud pšhinjēšč, kiž, pomhajo žwojim študowaznym,
pomha žam žebi. „Towarštwo pomozy ša študowaznyh Šser-
bow“ pšhijimuje štajnje darn ša tuton žwōj šamēr. Mōžēšč
tajke wotedacž ž. drej. Žyžej w Šserbškim domje kaž tež žwo-
jemu wožadnemu šararkej.

Šornjožyžski mižionški žwjedžen wuhotuje Šafške
Šlowne Mižioniške Towarštwo 20. šeptembra w Poščžizny.
S nim wopomni, kaž hižo pižachmy, prēnjeho mižionara
Žiegenbalga.

Serbski mišioniski hwyedžen wuhotuje nam **Godzišća** wožadada po hwojej kermušci, kotraž je šapocžatk septembra přenja w našich wožadach — po Wósportškej.

S Katez. K. štud. theol. Rychtar i Katez je 25. junija w Lipsku hwoje přenje pruhowanie słožil a wobstał. Tež my pschejemy jemu wjele šboža a ho wježelimy, so je tu jažo herbski kandidata bohohłownstwa, kiž móže ho do džela we našich dwójorěčnych wožadach šastupicž.

W Barlinje budže wustajenza „Deutschland“ mjenowana. Tam budže přeni krocž tež Gutenbergowa Biblija wustajena. Tuta šlušča do najwjetšich drohotnosćow němšeho pišmownstwa. Gutenberg narodži ho 1397 w Mainzu a semrě 1468 w hwojim narodnym měscze. Wón wunamaka čišćež i pišmami, kotrež ho hodža pschešajecž, a čišćež šče hromadže i šustom w Mainzu bórny po lěcže 1450 přenju Bibliju; tuta měješe 36 ryncžkow na štronje; bórny po tym čišćež Bibliju je 42 ryncžkami na štronje. — Tuto wunamakanje čišćeženja móžeš mjenowacž pschihot, kotrež Bóh špožči do reformazije ša reformaziju. Lutherowe šłowa a rěče a špižny, wošebje tež hižo jeho thein i lěta 1517, njebychu mohle ho tak šhwatniwie rosšćericž a jeho žyle škutkowanje ho njeby mohlo tak wuškutlowacž, kaž to je, njeby-li móžno bylo, po Gutenbergowym wašchnju čišćežecž. Do Gutenbergoweho čaža mějachu hižo čišćež, ale jara wobčezny dnrbjachu to, šhtož chznychu čišćežecž najprjedy do drjewjaneje tasle wurěšacž; hdyž bě to hotowe, pomajachu ju i barbu a woczišćachu to, šhtož bě do njeje wurěšane. Tuto wašchnje čišćežecž šnajachu Rhinesojo hižo wošolo lěta 581 p. Khr. n. W Europje mějachu jo hašle po lěcže 1200 w 13. lěštotku. Rhinesojo šu něštožkuli wjele přjedy měli hacž ludny Europy, nješku pak jo šamohli wudošpołnicž a dale wutworicž a našowacž, kaž n. psch. čišćeženje. Woni šu hižo w dawnym čažu pulver měli, nješku jón pak ša tješenje wužiwali, ale ša šapalenje a něšto podobne kaž nětkle wohnjoštroj je. Woni šu do Khrjštušoweho naroda tež hižo porželan měli. W Šakškej namaka Böttcher hašle 1709 w Mišchnju porželan, mjes tym šo wošolo lěta 1313 mnich Berthold Schwarz ša Europu pulver namaka a drje tež hižo naprawy ša tješenje šhotowi.

S Abekynškej. Pschi šnutšlownych wojowanjach, kotrež w Abekynškej wudnychu, jažo bě negus čeknył, je tež Hermannsburgski mišionar Adolf Müller šmjercž namakał. Wón šakitašče dny dołho štajiju Bedelle, pschecžimo rubjazy m črjódym, šo by hwojim hwojbnym šmóžnił, čeknyčž. Žona a džela šu tež na dompuču do Němskeje dužny psches Sudan. Na jenej i pošlednich njedžel šu ša šanurjeneho mišionara na mišionškej štajiji we hłownym měscze Addis Abbeba pošlednje wopominanje měli.

Žně.

Šlób: Wotucžče, tón šlób waž wola.

Žně šo šažo pschibližuja
A kražne dary pošajuja
Na polach, šulach, šahrodach,
Kjane žně Bóh škicža i nowoh'
Kajlichž wjele lět 'žno dołho
Njebě na tych našich honach.
Tež lětža widžimy,

Kaš ty, o Božo, šy
Wšehomóžny.
Kaš nahle wšcho,
Šdyž ščopli šo,
Je tola wšchudžom naroštko.

Ty našch Wótče, twoje džecži
Tu šejwisch wšch na tym hwečži,
Ty šejwisch wšch štworjenja,
Tebi hižo šahe rano,
Šdyž čłowjek špi ščeže w šožu šnano,
Te ptacžki šhwalbu špewaja.
Šaj šožda wacžka čže,
Kaž jeno šamóže,
S džakom šhwalu.
Tuž čłowjecže —
Ja prošču čže —
Šhwal Boha šobu wošebje.

Bibliški pucžnik.

5. njedžela po hwijatej Trojizy, 12. julija: Ša, tón Knjes, šym čže powolał i prawdošćžu, šo by wotewrił šlepnyh wocži a jatnyh i jastwa wuwjedł a tych, kotřiž šedža po čžmi, i šlodny. Šej. 42, 6. 7. — Ach, šo by pomož jatym ludam po twojim šłowje pschishla i Žiona! Tuž šlamaj jastwo, šonž čžin šludam, daj šo šo rosjažni do wječžora. Ach, rostorhi njebo, pschindž, pschindž i pomozu, pschindž škoro, daj nam wěrnju hwošobodu. K. 216, 5. — 2. Kor. 5, 20. — Matth. 13, 44—46.

Póndžela, 13. julija: Šdyž mój duch w tyšchnošćži je, dha šnajesh ty moju šchčezku. Psalm 142, 4. — K. 699, 3. — Psalm 115. — Šap. šf. 14, 1—18.

Wutora, 14. julija: Ša šym twój, wušbož mje! Psalm 119, 94. — K. 487. — 1. Šam. 4, 1—18. — Šap. šf. 14, 19—28.

Srijeda, 15. julija: Wón wuwjedže mje na ščeroše; wón wutorže mje, pschetož ja šo jemu špodobach. Psalm 18, 20. — K. 609, 5. — 1. Šam. 7, 2—17. — Šap. šf. 15, 1—12.

Štwórtk, 16. julija: Mňgliš šebi ty, šo budu ja pschego mjelečecž, šo šo mje tak ničžo njebojiš? Šej. 57, 11. — K. 9, 3. — 1. Šam. 8. — Šap. šf. 15, 13—35.

Pjatk, 17. julija: Ty njednybich šžam wěricž, šo by hjesbožnemu pomhał a wopacžny hweštk był. 2. Móš. 23, 1. — K. 254, 5. — 1. Šam. 9, 1—13. — Šap. šf. 15, 36—16, 5.

Ssobota, 18. julija: Wón bě tak šanicžowany, šo tež wšblichž psched nim pschikrywachmy; tehodla nješmy jeho šedžbowali. Šej. 53, 3. — K. 430, 6. — 1. Šam. 9, 24—27. — Psalm 1.

Šištowanje: Ša 6. po Tr.: I. w B. — Ša 7. po Tr.: K... a w B. — Ša 8. po Tr.: K. w Šr.

Serbske spěwaške

su na předaň w Serbskej knihašni w Budyšinje